

NÉMET ORSZÁG.

A' Baden i Nagyhertzeg Ő Királyi Felsége Május' 20 kán következő beszéddel nyitá meg a' Rendek' gyűlését: „Nemes Urak, 's kedves barátaim! Ujlag megjelenek ma közöttök, hogy a' tanátskozást népemnek fontos érdekeiről megnyissam. A' béke, és egyeség lelketől vezéreltetve adom magamat által a' reménynek, hogy ugyan olyan érzelmeket találok az Urakban, mert bízom honn szerelmekben, bízom gondolkozásaiknak hűségében. E' szavakban foglaltatik mind az, mit az Uraknak költsönös viszonyunkra nézve mondhatok; ezek foglalják egyszersmind magokban szívemnek legfőbb kívánságait. Adjunk hálát a' Gondviselésnek, hogy a' lefolyt évben nem tsak egy fenyegető döghalált elfordított rólunk, hanem a' szántóvetőnek szorgalmát dús aratással is megjutalmazá. Az én házambóldogsága is nevedett egy Printznek az én, 's egy Printznének, a' szerfelett kedvelt Wilhelm Márkgróf' familiájában — születésével. Az Urak utolsó egyesülésétől fogva azon törvények, mellyekhez jóváhagyásokat adák, kihirdettetének és végrehajtatának. De hatásoknak időszaka mindazáltal sokkal rövidebb, mint sem bizonyossággal meg lehetne határozni, hogy megfelel e' mindenike a' felőle vólt várakozásoknak, 's hogy, ha ez talán ollykor ollykor nem történnék, ennek oka tsupán hibás magyarázásában, vagy általjában

a' kor' környülményeiben, vagy magoknak azon törvényeknek hiányaiban kereslessék e', vagy másutt, arra húzamosabb tapasztalások fognak bizonyosságot, 's egyszersmind megfontolásra anyagot szolgáltatni, ha kell e', 's mitsoda jobbítást kell javallatba venni. Ezen törvényeknek tsak egyikét, tudniillik a' sajtó' politziájáról, és a' sajtóvétségek' megbüntetéséről szóllót, a' Junius' 28 kán kiadott rendelésemmel tetemesen megváltoztatni, látám magamat kénytelennek. Miniszteriumom kifogja az Uraknak nyilatkoztatni azon okokat, és alapokat, mellyek engem' e' lépés tevésére indítának. Az igazgatás' egyszerűsítésére közben tett rendések, a' tölem kibotsátott edictumokból, tudva vagynak az Urak előtt. Erdőségeink egyik fő állomány részét képzik nemzeti vagyonunknak, azok szolgáltatják az eszközt, egyik első szükségünknek kielégítésére. Mind a' mellett eddig mind terjedelmes mind tzélirányos határozások nélkül valánk, úgy az erdész politziára, mint az erdei sajtóságba vágás' megbüntetésére nézve; ezen hézakok' kipótlására, törvényjavallat terjesztetendik az Urak elébe. Egy másik törvény javallat, a' szántóvető' termékeinek vad által tétetendő károk ellen oltalmazását, vagy ha már az megtörtént gyors és igazságos kármentését tárgyazza. Mind a' két javallat kielégíté az uraknak a' legközelebbi múlt ország gyűlésén nyilatkoztatott ki-

vánságaikat. Jól lehet néhány évek óta az adózások eltörlése, és kevesebbítése által, kerületi adósságok' felvétele által, státusi szolgálatok' eltörlése 's úrdolgok' és vértizedek' megváltása által, tetemesen megkevesítették a' közterhek, a' szellemi és materialis érdekek' költségeire 's kiadásaira pedig egykorúlag szaporodtak a' kiadások; mindazáltal kielégítőleg találándják a' finanzia' helyhezését. Még szolgálta az módot további, részént szükséges, részént hasznos rendelkezésekre, valamint fennálló terhek' tsekélyebbítésére is. — A' tizedek' megváltásáról, a' só' árának leszállításáról 's a' kiviteli vám' eltörléséről szóló törvény javallatok, melyeket az Uraknak elejébe terjeszteni megparantsolám, a' legnyomosabb befolyásnak a' Státus' gazdaságára. De végrehajtások, a' szükségek' fedezéséről más úton módon való gondolkodás' szükségéhez nagyon kaptsolva. Az adótörvénybeli változtatások, melyeket e' tzelből elejébe terjesztetek az Uraknak, az Ország valódi érdekein alapítottak, 's annál biztosabban reményelek az Urak' hozzájárulására számolhatni. Fogadják az Urak bizodalommal ezen, mint szinte néhány más kisebb terjedékű közléseimet is, és szenteljék meg vizsgálásoknak azon szorgalmat, melly hű népem' boldogságára leendő befolyásához illik. Még egyszer: Hódolunk a' béke és egyesség' lelkének, 's az ég nem tagadandja meg áldását igyekezetünktől."

N A G Y B R I T A N N I A.

Az Alsó Háznak Máj. 14 kén tartott Ülésében, Stanley Ur, ekképpen nyilatkozta magát a' Nyúgot Indiai ügyre nézve: Reményelem, a' Ház meg fogja engedni, ha nem régen átvett hivatalomnál fogva egy olyan fontos kérdést teszek fel, melly a' Törvényhatóságnak minden figyelmét meg-

érdemli. Ezen kérdésnek biztos, és megnyugtató megfejtése által nem tsak 5, 6 millió font sterling megnyerése, hanem 70 vagy 80,000 polgártársainknak jóllétekis eszközöltetik. Jelen helyheztetésemben nekem azt kell leginkább tekintetbe vennem, minő útat választak mennél több rösszsznak elhárítására. A' Kormány két egymással küzdő fél között áll: elmúlt az idő, mellyben a' Parlamentnek arról kelle tanátskoznia, — megmaradjon e' tovább is a' rabszolgaság, vagy se? most tsak arról lehet szó, mellyik a' legbiztosabb, és tzel-erányosabb út ennek eltörlésére? Minekutánna a' Szónok rövideden előadta, mit próbáltak ennek kivitelére sok Angoly Státus emberei, nevezetesen Canning Ur, azt is előadta, mit tett a' Kormány ebben a' részben, és hogy millyen rosszul támogattatott ez, a' gyarmati Törvényhatóságtól, és a' földes Uraktól. Ő nem akarja, hogy a' rabszolgák egyszerre, és egészen szabadittassanak fel, a' mennyiben egy ilyen rendszabás, mind a' birtokosok, mind a' rabszolgák érdekekkel ellenkeznek: mert a' rabszolgákat egyszerre olyan állapotba helyheztetni, hol az életnek még nem esmert minden szükségével küzdeni kéntelenítettnek, az éppen annyit tenne, mint a' gyarmatokban minden munkának, és Civilizációnak véget szakasztani. Ő azt javallja, hogy lépjen az Ur rabjával Contractusra, mellynek erejénél fogva amaz, ennek élelmet, és ruházatot adni, azért pedig a' rab idejének 3/4 részét Ura szolgálatjára fordítani tartozzék: a' többi idejét kénye szerént töltheti, — azomban ha neki úgy tetszik, valamelly meghatározott jutalomért a' hátra lévő idő alatt is tehet szolgálatot. Jól tudom én, így végzé Stanley Ur beszédjét, minő tsak nem meggyőzhetetlen gáta állják el útunkat, — de még is bizoda-

lommel terjesztem elő javallatomat, mivel azt tartom, hogy jelen planumunkban, a' gyarmatok boldogságoknak magva vagy on elrejtve, mellyet ha nálamnál értelmesebb, ügyesebb, és mélyebben belátó emberek fognak ápolni, és idővel kitsiráztatni, Ó Felsége minden jobbágyainak jó ízű gyümölcsöket termend. (merő tetszés) Vagynak sok derék férjfiak, kik nem éltek felül nemes igyekezeteket, de a' háláadó maradék könnyeket gördít meghidegült hamvaira, 's a' mit a' boldogult, életidejének rövidsége miatt bé nem végezhetett, azt a' maradék kettőzött szorgalommal igyekszik végrehajtani: azomban a' mi a' jelen tárgyat illeti, — szerentsénkre még és *Vilbforce* Ur, ki életének minden részét a' nagy tzelnek elérésére, úgymint a' rabszolgaságnak eltörlésére szánta vala, 's ki most Prófétával elmondhatja: „Uram hagyd a' Te szolgádat nyúgodni. (hangos tetszés) Reménylem, az Istennek kegyelmes gondviselése szerént úgy fog vezéreltetni a' ház, hogy Angoly Ország most másod ízben adja a' világnak a' nemes és ditsőséges példát, miképpen nyilatkoztatja egy kereskedő nemzet könnyűnek a' kereskedői nyereséget, ha az, az emberiség, az igazság' és vallás' törvényeivel jön mérőserpenyőbe. — Én sokkal inkább megvagyok győződve a' ház elébe terjesztett tárgynak fontosságáról, mintsem hirtelenkedő elhatározást sürgetnék. Ha valamelyik tag most, midőn a' kormány' planuma illendő nyilvánosságra jött, azt ajánlaná, hogy meggondolására idő engedtéssék, az olyan javallatnak nem állanék ellene. — Lord Howick (Gróf Greynek fija) azt mondá, hogy a' háznak által kell látnia, melly fájdalmas legyen neki helyheztetésében, kötelessége, melly szerint a' tiszteletre méltó

barátja által előadott planum ellen kell szóllania. A' fennforgó kérdés kimenetelétől függ nem tsak betsülete az országnak, hanem sok millióknak boldogsága is. A' szónok ezután közelébbi megtáfolásába cresskedett a' plánumnak, 's igen sok nehézséget mutogata ki, mellyek annak kivitelét tsaknem lehetlenné tennék, 's igyekezék megmutatni, hogy a' rabszolgák a' mostaninál még rosszabb helyhezetben éreznék magokat a' Kormány' javallatai által. Lord Howick azonban most tsak a' planum hijányainak fessegetésére szorítá magát, a' nélkül hogy ellenajánlást tett volna, de jelenté, hogy alkalmas időben javallatba fogja hozni, hogy egy bizonyos meghatározott, 's minél közelébbi időben, egészen eltörültessek a' rabszolgaság. — Sir Robert Peel kívánatosnak tartá, hogy azon nap elhatározassék, mellyen a' ház ismét ezen fennforgó plánummal foglalatoskodjék. Ó maga részéről sokkal fontosabbnak tartjá a' tárgyat, mint sem most minden észrevételtől megtartóztatni kötelesnek ne hinné magát. — Lord Althorp egyet értett ezen tekintettel, 's azt tanátslá, hogy a' ház tsötörtökön, Május' 30 kán vegye elő ismét a' tárgyat. Buxton Urnak rövidnek látszott ezen határidő; de minden esetre azt kívánta tudni, minekelötte a' vitások ismétleni felvételének idejében megegyeznének, hogy a' kormány planumában említett pénzmennyiség a' Négerektől vagy Angoly országtól fog e' fizettetni. — Lord Althorp azt felelte, hogy a' kormány planumának előterjesztésével egy általjában semmi lekötelezéseket nem kíván.

Bovstreetben Apr. 10-kén. (Folytatás). Ennek következésében mindent elkövetett a' Kormány, a' mi a' törvé-

nyekkel ellenkező gyűlésnek meggátolására szolgált. De mind a' mellett is, hogy 13 kán reggel egy politziatsapat maserozott ki, Cold-Bathfieldbe, délutáni 2 óratájban a' nevezett helyre 2,500—3,000 személy gyülekezett. 3 órakor 3 vagy 4 az egyességhez tartozók egy hintóra ültek, hogy onnan a' néphez egy beszédet tartsanak, de a' hintónak tulajdonosa tartván a' politziától, midőn a' szónokok legnagyobb tüzzel beszéltek, odébb hajtott, de rövid idő alatt visszatérvén, valami Me e nevezetű Ur neveztelett ki Elölülőnek, ki midőn a' sokasághoz tartotta beszédjét, egy felfegyverkezett, 's halál-fökkel kivarrrott szabadság sipkákkal ékesített tsoport érkezett meg, ezen felírással „H a l á l v a g y s z a b a d s á g.“ Erre négy oldalról rohantak a' politzia legények, kik a' sokaságnak nagyobb részét futásra kényszeríték, az ellentállókat minden külömbség nélkül támadták meg, melly alkalommal némelly szárnyalló hírek szerént sokan ártatlanul is szenvedtek. Alig telt bele 20 minuta, midőn már minden elszélyesztetett, a' felfegyverkezett tsoportnak pedig 's a' népnek nagyobb része elfogattatott. — Több politziatisztek megsebesítettek, és egy, keresztül szúratott. A' politzia legényeknek száma 1,500 főből állott; katonaság mindenestre készen vólt, hogy szükség esetében azonnal előállhasson.

UJABB TUDÓSÍTÁSOK.

Londonból, Kurír által. Május 21-kén íratott alá Anglia, Frantzia ország és a' Hollandiai Király között kötött előleges Egyezés, melly szerént minden erőszakos és a' békéllésre kényszerítő intézetek eltöröltetnek, Hollandia és Belgium között fegyvernyugvás köttetik, a' békesség pontjainak meg-

állításáig, úgy szinte a' hajókázás szabadsága is a' Seldén (Skaldison) úgy a' mint 1851-ben Nov. 1-ső napján vólt helyre állítatik. A' békesség pontjainak megállítása pedig az Austriai, Burkus és Orosz Udvarok együtt munkálódásaik alatt minél előbb elővételik.

Konsántzinápoly Máj. 19 én. Kurír által. Ibrahim Basa köszönettel elfogadván a' Császári Fermánt, melly őtet Adana kerületével haszonberadásként megajándékozta, levél által jelenti a' Szultánnak, hogy seregei visszatakarodását azonnal megparancsolja.

B É T S.

Ő Ts. R. Felsége méltóztatott Máj. 26 kán költ, Gróf Reviczky Magyar Kir. Udv. Fő Cancellarius Urhoz intézett kegyelmes Kir. végzésében, Bartal György Urat a' Magyar Kir. Udv. Cancellaria Udv. Tanácsosát és Referendariusát megkülömböztetett érdemeinek méltó tekintetéből Sz. István Ap. Magyar Király jeles érdem keresztjével minden taksa fizetés nélkül megtisztelni; ennek felette felséges kegyelmének jeléül mostani fizetését személyére esztendőnként 1000 forint esztendei pótlékfizetéssel nevelni.

MAGYAR ORSZÁG.

Poson Máj. 27-kén. A' Rknek 24-dikén tartott Kerületi ülésében a' 7-dik Urbariális tikkely felett folyt a' tanácskozás, mellynek azon módot tárgyazó 1-ső pontja, hogy a' jobbágy urbariális sérelmeit miképpen követelheti, bevégeztetett. A' 25-dikén tartott Országos Közgyűlésben a' Rk. 4 dik Izenetjé véteték fel, kohagyattatván abból, a' Fő Rk által a' Rknek vallásbeli sérelmeket illető 3 dik Izenetjére nézve elhalasztott felelet eránt tett észrevétel,

melly a' Fő Rkhez általküldetvén, ugyan ott vitézés alá véteték.

Az Innepnapokon át, ülések nem tartattatának.

Nyitra Május 9 dikén: Rendeink f. h. 6 's 7-dik napjain tartatott Közgyűlésekben az előkelő sulyok 's Kir. terjesztvények tárgyiban közlebb érkezett K. Kir. választ vevén tanátskozáshoz, ennek 's az Urbáriumi munkálatok tárgyiban hozott igen jeles és jótékony pótlék-útasításbeli határozatokat, nem kevésbé betsesíté a' hazai nyelv újlag megpendített szent ügye. Miután t. i. a' nyelv művelésére 's tsinosítására vezető eszközök Országgyűlési elintéztetésit már f. e. April. 2-dikán követeiknek meghagyák, nem mulaszták gondoskodásokat azon módokra is függeszteni, mellyek szerént megyénk számos nem magyar ajku lakosi között a' magyar nyelv fogatosan beoltatván, polgártársink ezen népesb osztályában is a' nemzetisedés, egyesség 's hazaszereket gyúlasztassék, 's a' nemzeti nyelv megtanultával az ezután idomitandó előmenetelékbeli részesülhetésre jó eleve alkalmatossá tétethessék. Mire nézve a' magyar nyelv bővebb kiterjesztése 's divatosítása érdemiben, egy a' helybeli körülményekhez 's a' népség természetihez illesztett plánnak készítése az e' végre nevezett küldöttségre bízott; e' kitűzött szép és nagy tziel köz érdeke 's fontossága hazafiúi reménnyel töltvén el gyülekezettünket kívánt sikerre 's rokon érzelmű keletkezése iránt.

Ungvár. Máj. 17-kén. Megyénknek mai napon tartott közgyűlésében olvastatott fel a' Nagymélt. Helytartótanács azon kegyes válasza, melly által e' Megyében egy második orvosi hivatal felállítására 500 pengő forint fizetéssel jóvá hagyaték, 's annak betöltésére concursus hirdetteték. Vidékünket

a' spanyol pip (influenza) Apr. elején váratlanul meglepé, minden ház kórházzá vált itt nagyobb, ott kisebb mértékben; még e' napiglan is dühösködik; néhány vigyázatlant eltemete, leginkább tüdő 's belek gyúladására fajulván. — Száraz hideg telünket nyomban követte a' sovány szeles tavasz; most már a' nagy, forró szárazság uralkodik, esőnk teljességgel nintsen, a' tavaszi vetés, 's ültetés nem tsak hátra marad, hanem el is enyészik, az őszi szép, szőlőink jó reménységet nyújtanak, gyümöltsünk ha megmarad, elegendő lesz.

A' Nagyméltóságú Magyar Kir. Helytartótanács hivatalosan jelenti, hogy a' Pesti Királyi Egyetemenél a' felsőbb Mathesis rendkívüli oktató-széke, mellyhez 600 forint év-fizetés van kötve, megürülvén, reá e' f. esztendő Augustus 1 ső napján concursus fog tartatni.

Mayerffy Ferentz, Pest vidéki birtokos Ur, ugyan e' városhoz közel (a' sz. Lörintzi pusztán) egy szőlőt ültet, melly egyike lesz kétségkívül Európában a' legnagyobbaknak. Területe 400 hóldnyi földet foglal, 's közép terméskor mintegy 24 ezer akó bort fog adhatni. E' szőlője mellett még egy ropant nagyságú pintzét is épített, melly 50 ezer akót foghatand be. Testvére ezen Urnak Károly pedig nem sokára a' legnagyobb hordónak, mintegy 4200 akónyinak leendő birtokában, melly már nagyobb részint kész, márványból.

Aradi tudósítás szerént, a' Görög nemegyesült Rätz-oláh iskolákra felügyelő Buda Pesti választottság az itt következő hivatalos rendelést botsátotta a' jelen oskolai esztendő kezdete előtt, az igazgatása alatt álló községi iskolák kerületi igazgatóságához a' hazai magyar nyelv taníttatására nézve. Mint-hogy Országunk törvényhatósági a' Ma-

gyar nyelv-mívelés 's terjesztéséről 1830-ban hozott 8-dik T. tikkelyt foganatos tekintetben fentartani munkások, 's ezen G. N. E. iskolák fő felügyelőségénél a' magyar nyelv taníttatását a' Rátz oláh iskolákba is egyenesen behozatni, az idézett törvénytikkely alkottatása idejétől 3 év telve pedig tanítóvá vagy kántorrrá senkit, ki az említett hazai nyelvet nem birná, következőleg azt a' tanuló gyermekekkel sem lenne megismértetni képes, kineveztetni szakadatlanul sürgetik: ennél fogva kötelességemnek ismerém minden G. N. E. iskolai intézethez következő rendelkezéseket bocsátanom: 1) A' magyar nyelven olvasás és írás a' g. n. e. Szerb-oláh iskolákban, azok helybeli igazgatóji 's tanítóji legszorosb felelet terhe alatt ezenel hozassék be, úgy t. i. hogy azon helyeken, hol már eddigelé is divatozott, ezentúl minden kitelhető szorgalommal folytattassék, hol pedig mind eddig elmulasztatott, a' most folyó iskolai eszt. második fele kezdetével tüstént és minden haladék nélkül taníttassék. 2) Az e' tzelra szükséges magyar könyvek mind tanítók mind tanulók számára, tsalhatatlanul és pedig 1833 Apr. utoljáig szereztessenek meg és osztassanak szét. 3) Minthogy a' g. n. e. községek 's a' keblekben fenálló nemzeti iskolák igazgatóságai közt létező szerződések, névszerént azok 2-dik pontja szerént a' szükséges iskolai könyvek beszerzésit a' helybeli közönségek magokra vállalák, 's így a' szegényebb tanulók számára megkívántató könyvek azonnali beszerzése iránt sints legkissebb akadály is: valamint már az illető Orsz. törvényhatóságok is általunk e' végre felszólíttattak 's megkérettek, hogy t. i. az anya 's magyar nyelvi könyvek árának a' községek által készpénzben fizetése iránt szükséges rendelkezéseket tenének: ennél fogva fentisztelt Urasá-

godnak (iskolai kerület-igazgató) ezenel meghagyatik: adjon minden kerületbeli iskolai tanítónak olly útasítást, hogy közülök kiki számba vevén a' most folyó esztendőben a' kezek alatt levő, 's irányzata szerint a' jövőben lehető tanulók mennyiségét, ahoz képest a' helybeli igazgató Elöljáró 's Jegyző Urakkal egyetértve a' megkívántató példányok számát határozza meg, 's jegyzékbe foglalván azt e' küldöttség valamint az említett helybeli igazgató előjárók 's jegyzők aláírásával hitelesítve, fentisztelt Uraságodnak f. eszt. Dec. utoljáig benyújtsák, hogy azután Uraságod azokat mindenünnen öszszegyűjtve legfeljebb jövő eszt. Jan. 15 ikéig ide hozzánk okvetetlenül felküldhesse. Addig pedig a' könyvek áráról minden Község az illető Ns Megyék által rendelt intézetek szerént eleve gondoskodjék. 4) Következik a' szükséges könyvek lajstroma, 's a' Kir. egyetemi könyvnyomtató intézet által azokra külön külön kiszabott ár: a) a' tanítók számára, b) egyes tanulók számára. 5) Magyar grammatikát (Szalayét) Oláh 's Rátz nyelvre (Maller Péter Ur által) fordítottat 's egy kis magyar-rátz 's magyar-oláh szókönyvvel bővítettet iskola tanítók számára szinte minden község tartozik venni, ára 3 fr. 45 kr. 6) Tudtomra fogja egyszersmind fentiszt. Uraságod adni a' módot 's alkalmat, melly által a' kijelelt szükséges könyvek ára a' küldöttséghez fel-, 's érette a' járulandó könyvek az illető községekhez leútasíttathassanak, 's a' t. 7) Minthogy már általunk az illető Tek. Megyék hivatalosan megkerestettek a' felől, hogy az iskolai szerződések 2 dik pontja értelmiben, mellyhez képest minden község keblebeli iskoláit szükséges könyvekkel ellátandani magára vállalá, méltóztatnának az illyes községeknek mondott könyvköltségiket házi pénztárokra

útasítani 's a' t. 8) Végre, mivel a' tanítók nagyobb száma még magyarul nem tud, fentiszt. Uraságod mindeniket kötelezni fogja, hogy magyarul olvasni, írni ezennel tanuljanak és megtanuljanak: mi pedig magát a' nyelvet illeti, kezdetül addig is, míg számokra a' szerb-magyar 's oláh magyar grammatika egy kis szókönyvvel párosítva kinyomtatva leszen (már ki van), elég legyen tőlök kívánni, hogy magyarul számlálni 's a' számvetési 4 első munkálat szerint számolni ugy tanuljanak meg, hogy mit anyanyelvükön kidolgoznak, azt magyaron is elmondani 's tanítványikkal elmondani tudják. Tessék Uraságodnak e' rendelkezéseket kerületében kihirdetni és azok szerint intézkedni. Pesten Nov. 2 dikán 1852. Aláírva: T e m e s v á r y Miklós M. Kir: Helytartósági Titoknok, több Megye Táblabírája, a' g. n. e. Nemz. iskolának Magyarországhban helyettes főfelügyelője, a' Zombori szerb 's ó-Aradi oláh paedagogiai iskolák igazgatója, 's mind ezen iskolák pénzalapjait kormányzó választottság Elölülője.

B u d a - P e s t. T. A n d r e a n Károly jeles műveltségű hazánkfia egy egészen új szerkezetű 's a' Frantzia országinál sokkal egyszerűbb, kevesebb jegyekkel terhelt Telegrafot talált fel. Nem lévén még az Ausztriai birodalomban illy jeles intézet, a' Felsőség figyelmetessé tételék az említett találmányra, 's a' Generálstábra bízott, hogy azt hivatalos vizsgálatra vegye, a' próba sikere felől a' Kormányt értesítendő. Ehez képest a' Buda melletti Gellért hegyen A n d r e a n Ur ügyelése alatt 1 1/2 ölnyi magosságú próbatelegráf készítettett, mellynek nappali jeladásokra szolgáló részei tsak három, de sokfélekép mozdítható létpóznából, éjjeli részei pedig hét ingó lámpákból állanak, holott a' frantzia Telegrafon

többnyire 45 létszel van. Az említett Budai Telegraffal tehát a' mult Máj. 14-dikén nappal több hadi tiszt jelenlétében próba tétellett, és pedig a' legjobb sikerrel. Az éjjeli Telegraffal máskor fog próba tételteni, melly azonban sokkal könnyebben vitetik véghez a' nappalinál. A n d r e a n Urnak, ki 24 betűt képző jelekkel élt, több hivatalos jelentések adattak fel, mellyeket ő olly pontosan ada értésére a' másik vizsgáló ponton a' Budai hegyek közt úgy nevezett szép juhásznénál lévő 's titkai avatott társának, hogy a' feljegyzett titkos bztűjegyek magyarázata tökéletesen megegyezék a' Tiszt Urak által feladott izenetekkel. A' vizsgálónak álló pontja a' Telegraf helyétől 4500 ölnyi távolyságra, és így egy német mértföldnél meszszebbre vala, még is néhány másod pertzenet alatt tudatták egymással a' Telegráfi izeneteket. A n d r e a n Ur önállítása szerint 275,000 ideát közölhet ezen Telegrafi jegyei által; 's ha a' Kormány, — a' miről nem is kételkedhetni, — e' jeles találmányt létesítendi, Budától Bétsig 18 Telegraf lesz szükséges, az az, minden 8000 ölnyire, vagy is két mértföldre egy, tsak hogy akkor a' valóságos Telegraf kétszer olly nagyra készítették, mint a' mostani próba Telegraf. A n d r e a n Ur szavai szerint az adandó izenetnek utolsó jegyétől számlálván, Budáról Bétsbe 4 minutum alatt érhet-fel a' Telegraf tudósítása. H. M.

A' Pénz folyamat Május' 30-dikán;
közép árr:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 94 7/16
Az 1820-béli sorsosok: — —
Az 1821-béli hasonlók: 135 3/16
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 53 5/8 for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek 1257 1/2 for. ton
Conv. Pénzben.

A' Bétsi Magyar Kurírnak és Sokfélének

T I S Z T E L T O L V A S Ó I H O Z.

Végéhez közelítvén a' folyó 1833-dik esztendő első fele, teljes bizodalommal 's alázatosan kérem Ujságlevelemnek tisztelt Olvasóit, — kiknek erántam 's igyekezetem eránt eddig mutatott hazafiúi kegyes pártfogásokat háládatos indulattal köszönöm, — méltóztassanak ennek további megtartása eránt rendelkezéseiket oda lent a' hozzájuk legközelebb eső Ts. K. Postahivataloknál megtenni. — A' Magyar Kurír taksáját felküldés végett minden Ts. K. Posta-Hivatalok elfogadják, akár a' Ts. K. Udvari Fő Posta-Hivatal' Ujságok Expeditiójához, akár hozzám útasítva. Az Ujságlevél és Sokféle díjja Postán küldve félesztendőre 13 for. Váltóban. Itt Bétsben 10 V.forint.

Minthogy, új rendelkezés szerént, a' jövő Július kezdetével tsupán tsak azon Érdemes tisztelt Olvasóknak küldhetem postán az Ujságot, kik ennek további tartása eránt, — addig is míg az Ujság díjját Postán, vagy Postaszekerem, vagy más módon felküldhetik, — Junius végéig itten akaratajokat levél által nyilván kinyilatkoztatják: a' Posta hivatalok Administratióit szívesen és bizodalommal kérem, hogy a' Magyar Kurír járatását illető rendelkezéseket idején felküldeni ne terhelteessenek, úgy hogy azokat Junius vége előtt vehessem.

Ezen tziel elérhetésének könnyebbítésére közelebb a' Ts. K. Postahivatalokhoz nyomtatott Formulákat fogok küldeni, hogy azokra tsupán tsak a' Magyar Kurírt megrendelő Tit. Urak Neveik és Adresseik íratatván, 's azok ide felküldetvén, tüstént és eredetikeppen általvehessém. Mert ha, — mint eddig történt, — ugyan azon egy levélben öt hat féle Ujságok rendeltetnek; gyakran megesik, hogy az ilyen levelekből a' Ts. K. Fő Postahivatalnál, nem értvén az Író magyarul, a' Nevek és Adressek igen hibásan íratnak ki számomra, 's későbbben is vehetem azokat kezemhez.

A' Magyar Kurír T. Tit. Olvasóinak ezentúl is fertály esztendőnként egy egy Vármegye Mappával fogok kedveskedni, minden fertály esztendőben más más Kerületből.

Eddig 1828 ólta, a' következő számú és nevű Vármegyék Mappáit küldöttem meg Tit. Olvasóimnak ú. m.

1828 ban	1 Poson.	14 Moson.	25 Szepes.	36 Mármaros.
1829 ben	2 Nyitra.	15 Sopron.	26 Sáros.	37 Ugocea.
1830-ban	3 Trencsén.	17 Szala.	27 Zemplén.	38 Szathmár.
1831-ben	4 Árva.	28 Veszprém.	28 Ungvár.	39 Szabolcs.
1832-ben	5 Liptó.	19 Győr.	29 Beregh.	40 Bihar.
1833 ban	6 Thurócz:	következnek	20 Komárom.	30 Abauj- 41 Békés.

A' Vármegye Mappái, mellyeknek száma a' Tzím-láppal, Jegyek Magyarázatjával, és Magyar Orsz. közönséges, 's a' Határörző Regimentek Mappáival együtt 62 darab, egyenként is megszerezhetők nálam 15 kr.ért p. p. A' Repertorium az egész Magyar Átláshoz 2 for. p. p.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemés H a y k u l A n t a l. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)